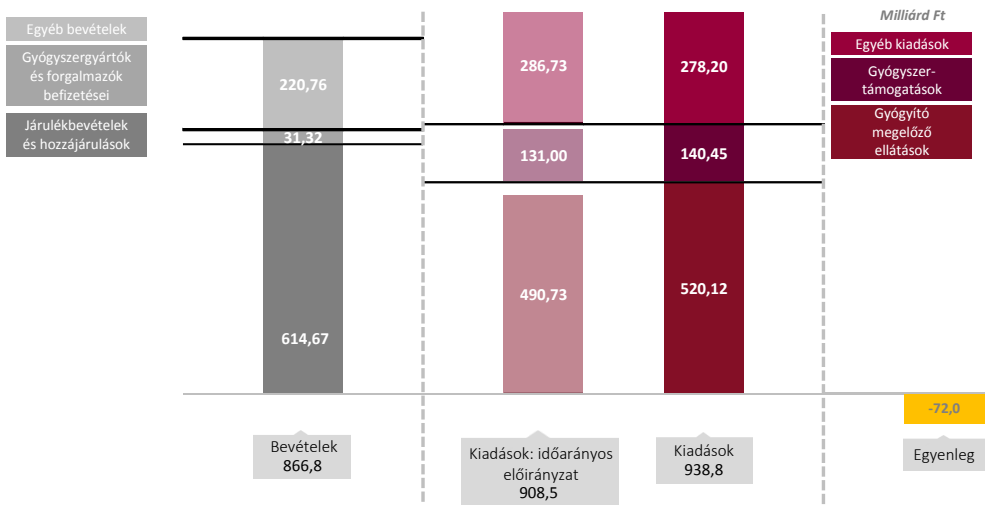

Hírek, aktualitások

- Hír** Megújította együttműködési megállapodását a GVH és az OGYÉI >>
- Hír** A magyar egészségügy a sereghajtók közé került Európában >>
- Hír** Milliárdokkal esett vissza a patikák forgalma >>

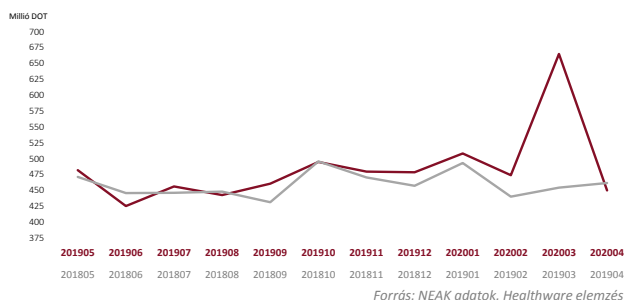
Egészség- és gyógyszerfinanszírozás makró szemléletben

Az Egészségbiztosítási Alap egyenlegének alakulása, 2020. április

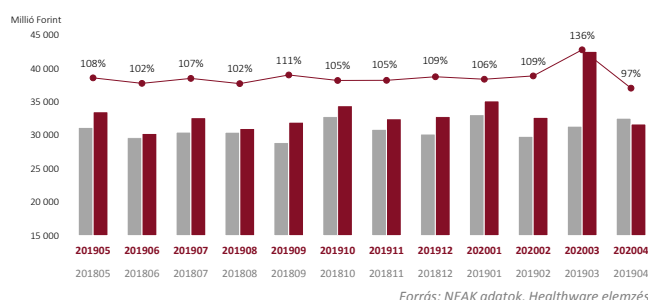

A vényköteles patikai gyógyszerforgalom dinamikája

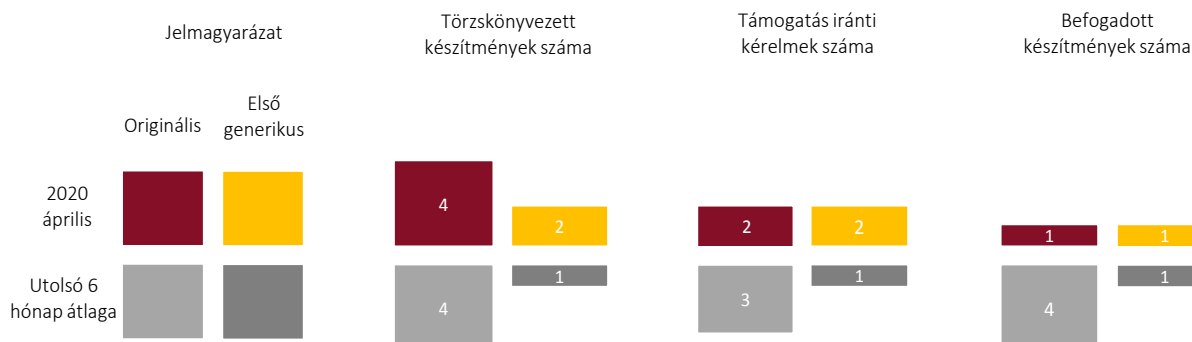
Patikai forgalom terápiás napokban (DOT)

Patikai társadalombiztosítási támogatásforgalom

Támogatott gyógyszertörzs-változások, 2020. április

Termékajánló

Makrogazdasági riport

Negyedéves rendszerességgel összeállított makrogazdasági riportunkban a legfőbb makromutatók alakulásának bemutatása mellett az egészségügy adott időszaki teljesítményének abszolút és a gazdaság egészéhez viszonyított relatív teljesítésének bemutatása, kiértékelése áll a középpontban.

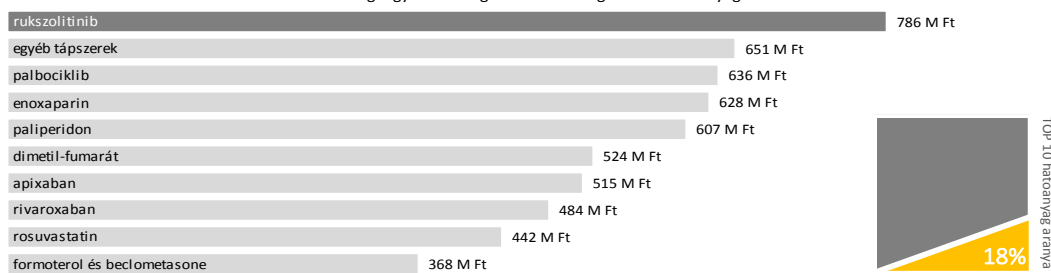
A hazai helyzet mellett szerepet kap a környező országok hasonló mutatóinak ismertetése is, mely regionális szinten segít elhelyezni a hazai egészségügy helyzetét.

Bővebben a szolgáltatásról: [link](#)

Piaci adatok

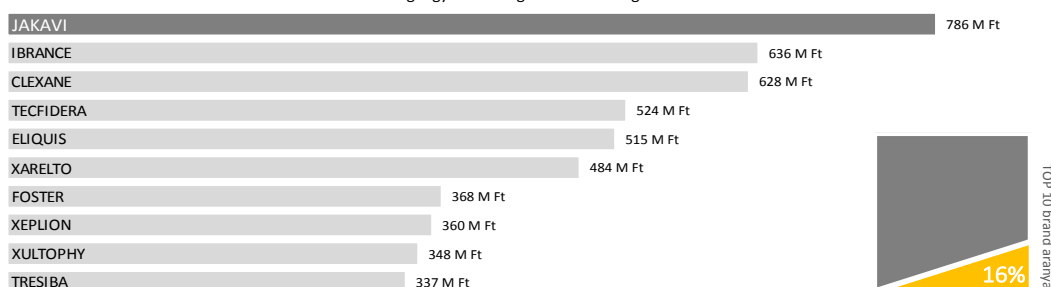
Támogatáskiáramlási és betegszám toplisták, 2020. április

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló hatóanyag

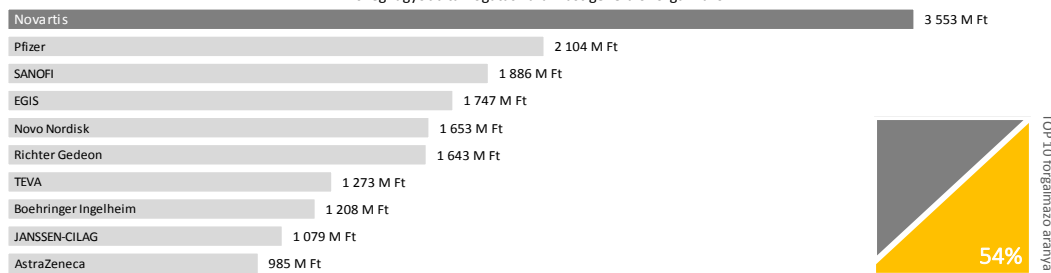
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló brand

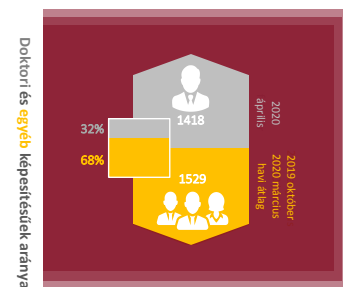
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló forgalmazó

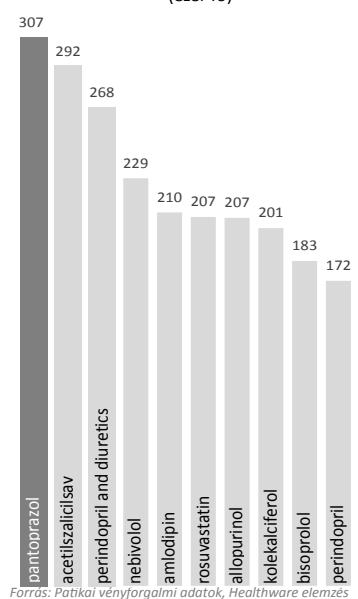
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

Orvoslátogatók átlagos létszáma

Forrás: NEAK adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb betegszámú hatóanyag (ezer fő)

Innovatív árcsökkentések — Esettanulmány

Az idei évben egy új jelenségre lettünk figyelmesek a támogatotti gyógyszerkörnél - innovatív, még patentes védett termékeknél több esetben is publikus árcsökkentések történtek, amelyek korábban nem voltak jellemzők a hazai támogatási rendszer keretein belül. Jelen esettanulmányunkban ezen árcsökkentések okait -háttérét igyekszünk körbejárni és lehetséges következményeit bemutatni.

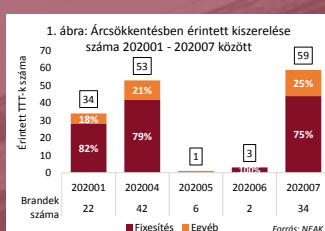
2020 januárja és júliusa között összesen 150 publikus árcsökkentés történt a magyar támogatott gyógyszerpiacon, mely 86 brandet és 132 TTT-t érintett. Ezek jelentős része a korábbi gyakorlatot követve a fixesítés keretein belül realizálódott (negyedéves fixesítések, kiegészítve a júniusban már érvénybe lépő elsőkoros ajánlatként leadott kérvényekkel).

Esettanulmányunk fókuszja az a 18 brand (31 árcsökkentési ajánlat), ami nem köthető a fixesítésekhez és amelyek jelentős része nem is generikus készítmény. 2020 első hat hónapja alatt (2020 január – júliusi érvénybelépés) benyújtott ilyen jellegű árcsökkentési ajánlatok száma szokatlanul magas a magyar gyógyszer-támogatási rendszer történetében.

2016 és 2019 között összesen 3 olyan brandet látunk, ahol fixesítéshez nem köthető árcsökkentés történt (2. ábra). 2020 első felében már hatszor ennyi brandnél történt árcsökkentés. Kérdés, hogy sporadikus esetekről van csak szó, vagy egy új, de várhatóan rendszeressé váló gyakorlattól, illetve hogy kinek is kedvez ez igazán?

Elemzésünkben azokat az okokat igyekeztünk feltárni, amik a nem elvárt, fixesítéshez nem köthető árcsökkentések mögött állhatnak. A 18 brand árcsökkentését 3 szempont szerint csoportosítottuk, melyek a következők voltak (3. ábra):

- volt-e új befogadása a brandnek a új indikáció, kiegészítés
- van-e, vagy várható-e generikus/bioszimiler verseny a hatóanyagnál
- van-e lejárt támogatásvolumen-szerződés az egyes termékek esetében

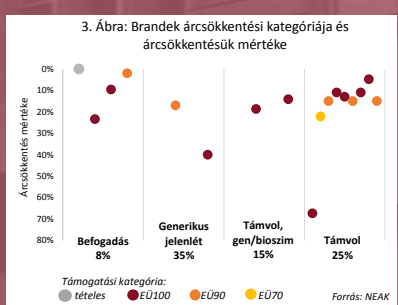

Az a) és c) eseteknél a NEAK gyakorlat változott és az eddiektől eltérően már nem csak a dossziék benyújtásakor (jogszámban rögzített feltételek szerint) hanem a TÉB ülések előtt, a kihirdetések pillanatában, valamint a támogatás-volumen szerződések újratárgyalásakor is vizsgálja a NEAK a nemzetközi árakat.

A megvizsgált esetek között 4 olyan brandet találunk, melyeknél az ár változása (a) befogadáshoz köthető. További 4 olyan brandet találtunk (7 ajánlat), ahol generikus jelenléttel, vagy annak veszélyével köthető össze az árcsökkentés (b). Ezek között van olyan eset, ahol már a piacon megjelenő generikusok/bioszimilerek által leszorított árak – és így térítési díjak – miatt kényszerült reakcióra az originális termék, vagy generikus megjelenés elleni előzetes stratégia részét is képezheti egy árcsökkentés. A publikált adatok alapján 12 brand esetében tudunk támogatásvolumen-szerződésről (c), amely egy kivételével 2019 év végéig volt érvényben, és ahol nem látunk más okot az árcsökkentés mögött.

Az egyes csoportok esetében az életciklusuk nagyon eltérő fázisában lévő termékeket látunk, ami befolyással bírhat a publikus árcsökkentéseik mértékére.

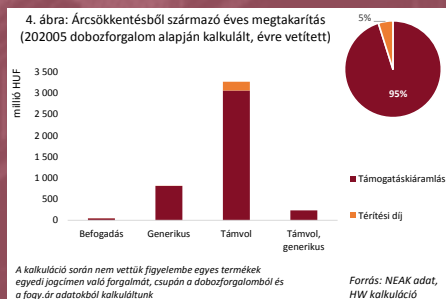
Az egyes kategóriákba (a, b ill. c) eső termékek átlagos árcsökkentési mértékét megvizsgálva (3. ábra) azt tapasztaljuk, hogy azok esetében történt nagyobb mértékű csökkenés, ahol már megjelentek, vagy várhatóan megjelennek a generikusok/bioszimilerek – de fixesítés kereteibe még nem tartoznak. Ezeknél a termékeknél átlagosan 35%-os árcsökkenés figyelhető meg. A támogatás-volumen szerződésben érintett termékek esetében átlagosan 25%-os mérséklést figyelhetünk meg, míg a befogadásokkal kapcsolatos árcsökkentések mértéke volt a legalacsonyabb, 8%. A legnagyobb mértékben a GLIVEC és SANDOSTATIN/SANDOSTATIN LAR brandek ára mérséklődött, előbbi kiegészítései 60-70%-kal, utóbbiak kiegészítései 40%-kal.

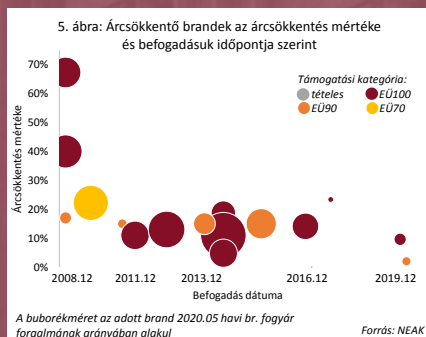
Innovatív árcsökkentések — Esettanulmány

Ezen változások jól reflektálnak arra, hogy az életciklusa elején lévő termék európai ára egyrészt még egységes árszintet képvisel, illetve itt még vélhetően a kifejezetten erős céges árképzési szabályok miatt csak minimális árcsökkentést lehet realizálni. Ez még akkor is teljesül, ha egy új indikáció, kiserelés, stb miatt lép a forgalmazó, de a jogszabályban rögzített feltételek miatt a finanszírozó érvényesíteni tudja az európai legalacsonyabb árszintet. A patent lejártá előtt járó terméknekél tapasztalható proaktív árcsökkentések pedig vélhetően a követő molekulák piacra lépését próbálják kivédeni, azzal hogy a generikus (bioszimilerek) esetében rögzített árkaskád miatt akár már az első piacra lépő követő molekula is nehéz helyzetbe kerülhet az elvárt 30-40%-os árszintkedvezménytel. A támogatás-volumen szerződésben érintett termékek esetében tapasztalható jelentős árcsökkentés mértéke kiemelkedőnek számít, különösen akkor, ha ennek hátterében nem látunk semmilyen jogszabály által egyértelműen megkövetelt feltételt.

Az árcsökkentés közvetlen hatását megvizsgálva (4. ábra) a betegterheken érdemi változás nem tapasztalható, hiszen a legtöbb érintett brand EÜ100-as (11) támogatással rendelkezik, az EÜ90es (5 brand) EÜ70es (1 brand) csökkentések darabszámban és mértékben is visszafogottabbak voltak. (Az Opdivo, ami tételes brandként egyedülként került az elemzésünkbe, elhanyagolható mértékben változtatott a listaárán)¹. Ily módon az árcsökkentésekből származó megtakarítás főként az E.Alapnál csapódik le; 2020 májusi dobozforgalmi adatokból kiindulva éves szinten nagyságrendileg 4 milliárd forinttal kevesebb támogatáskiáramlást generálnak a vizsgált árcsökkentések. A kalkuláció azonban félrevezető lehet, hiszen bruttó szemléletben készült és a végső nettó támogatási összegek jelentősen elmaradhatnak a bruttó fogyasztói áron számolt támogatási összegtől. A nettó támogatási összegek vélhetően az árcsökkentések előtt és után is alatta maradnak a publikus árnak, így érdemben a finanszírozónak nem okoz érdemi változást. A forgalmazóknak azonban - mivel Magyarország sok ország esetében referenciaország - publikus árcsökkentés révén csökken a piaci potenciál.

Érdekes megvizsgálni az érintett brandek támogatásba fogadásának időpontját is – életciklusuk mely szakaszában következett be ez a rendhagyó árcsökkentés. Az 5. ábrán látható, hogy a régóta piacon lévő – már generizálódott piacon versengő originális - brandekhez kötődnek a legdrasztikusabb árcsökkentések. 2010-es befogadásokat követően már nem látunk elkülönülést a vizsgált termékek között az árcsökkentés szempontjából.

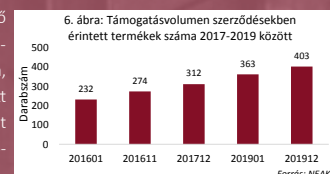
Azonban egy érdekes folyamat rajzolódik ki előttünk. Meglepő, hogy az originális brandek életciklusának korai szakaszain már hajlandók a gyártók árerőzióba kezdeni, akár jó pár évvel megelőzve a generikusok által teremtett versenyhelyzetet. 2017-2019 között látunk egy üres időszakot.

Az itt befogadott termékek nem jelentkeztek idén még árcsökkentésekkel. Ez összefüggésben lehet azzal, hogy az eddigi gyakorlatban túlnyomó részt 3 éves támogatásvolumen-szerződéseket kötöttek a szerződő felek – így az ebben az időszakban támogatásba kerülő brandek – újratárgyalás (c) okával – a következő években jelenhetnek csak meg árcsökkentéssel.

Jogszabályi előírás csupán a generikus bejövetei szekvenciát és a befogadási eljárás során a nemzetközi árak figyelembevételét rögzíti a dosszié benyújtásának pillanatában érvényes helyzetnek megfelelően. A kihirdetés pillanatában érvényesülő, vagy támogatásvolumen-szerződéshez köthető árcsökkentés esete egyelőre nem szabályozott. Ennek ellenére az idei évtől nagy számban látunk ilyen 'önkéntes' publikus árcsökkentéseket az originális forgalmazók részéről.

Az életciklus előtti publikus árcsökkentés kevésbé érzékeny téma lehet a forgalmazónak, amennyiben a nettó ár jelentősen a publikus árszint alatt van, azonban a hazai valuta volatilitása ezt is kockázatosabb teheti hosszú távon. Ahogy a támogatásvolumen-szerződések újratárgyalása, és az ezzel kapcsolatos árkorrekcióra vonatkozó igény is a NEAK részéről, amely – a jelenlegi tendenciák szerint – évenkénti ismétlése dinamikusabb árerőziót okozhat az originális termékek között is. További bizonytalanságot rejt magában, hogy tisztázatlan, milyen árfolyamon történik ezekben a helyzetekben az átváltás?

Kérdés, hogy ez az amúgy is dinamikus bővülő (2016 óta 74%-kal megnövekedett számú) támogatásvolumen szerződés-tömeg, ennek karbantartása, évenkénti megújítása mekkora kapacitás mellett tartható fent, illetve milyen érdemi eredményt lehet ezen árcsökkentésekkel realizálni bármely szereplőnek.

Az elmúlt időszakban bekövetkezett publikus árcsökkentések kapcsán azt látjuk, hogy:

- ♦ új befogadásoknál egy jogilag egyértelmű feltételnek megfelelően történnek az árcsökkentések
- ♦ közelgő generikus, vagy bioszimiler megjelenés esetén, amennyiben a forgalmazónak a lehetőségei biztosítják, hajlandók idejekorán publikus árat csökkenteni, hogy meglévő piaci pozíciójukat védjék,
- ♦ a támogatásvolumen-szerződések során alkalmazott nemzetközi referenciaárazás hatása egyre dominánsabban jelen van a támogatotti piacon, annak ellenére, hogy a jogszabályi konkrétumok, részletszabályok jelenleg nincsenek egyértelműen definiálva, és a szereplők által elért előnyök sem egyértelműek.

Bár a támogatásvolumen-szerződésekhez kapcsolódó nemzetközi referencia árazáshoz köthető árcsökkentések valódi nyeresége kérdéses, amennyiben ez tartósan beépül a hazai gyakorlatba, szerencsés lenne kitisztázni a jogszabályi környezetét. A forint erős árfolyammozgása mellett kérdéses, hogy valóban ez a legalkalmasabb időszak ezen gyakorlat bevezetésére. Továbbá kérdéses, hogy az amúgy nemzetközileg is kimagaslóan kreatív és számos módon diszkontált gyógyszerfinanszírozási rendszer, hosszútávon el tud-e viselni még egy újabb elemet. A magyarországi publikus árakat ráadásul több ország is referenciaként használja, ami a forint magas volatilitása miatt már nem biztos, hogy felvállalható kockázatot fog jelenteni a forgalmazóknak.

¹A kalkuláció során nem vettük figyelembe, hogy egyes brandeknek egyedi forgalma is van, az egyedi jogcímen vásárolt dobozok esetében is a támogatási jogcím alapján számoltuk a térítési díjakat.